

G.S. 4286

VERTROUWELIJK

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT oktober 1967 - No. 10

No: 20

MAANDOVERZICHT OKTOBER 1967 - No. 10

ALGEMEEN

- De dood van Ché GUEVARA Blz. 2
- Latijns Amerikaanse communisten en O.L.A.S. „ 4
- Anarchisten en O.L.A.S. „ 5

VENEZUELA

- Crisis in Acción Democrática „ 7
- CPV vergeleken met de Cubaanse PSP „ 8

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

- P.R.D. blijft verdeeld „ 9

CUBA

- Herdenking oktober-revolutie „ 10
- Etonnés de se trouver ensemble? „ 10

BOLIVIA

- Het proces in Camiri „ 11
- Einde van een guerilla „ 12

GUYANA

- Venezuela maakt zich zorgen over Guyana „ 12
- Het uittreden van d'AGUIAR „ 13

HAITI

„ 14

NEDERLANDSE ANTILLEN

- Boycot Cuba-vaarders „ 14
- Maatregelen tegen smokkelhandel „ 14
- A.C.I. - F.T.A. „ 15

ALGEMEEN

De dood van Ché GUEVARA

De dood van Ché GUEVARA is de zwaarste tegenslag die de door Cuba aangemoedigde guerillabeweging in Latijns Amerika tot nu toe heeft ondervonden. Tot op het moment dat de Boliviaanse autoriteiten de pers uitnodigden om het stoffelijk overschot van GUEVARA te komen zien, werd geen volledig geloof gehecht aan de beweringen dat hij de leiding van de Boliviaanse guerilla had gehad.

De omstandigheden rondom zijn verdwijning van het Cubaanse toneel in 1965 waren van dien aard geweest dat algemeen werd geloofd dat CASTRO zijn wapenbroeder met wie hij toen een ernstig verschil van mening had, uit de weg had geruimd.

Toen Ché bij de triccontinentale conferentie in januari 1966 niets van zich liet horen, leek het vrijwel vast te staan dat hij óf in een Cubaanse gevangenis zat, ófter dood was gebracht. Nog altijd is niet bekend hoe, of wanneer Che GUEVARA Cuba werkelijk verliet.

Hij moet in november 1966 Bolivia zijn binnengekomen om de guerilla in dat land voor te bereiden. Door een vergissing van een Cubaanse groepsleider werden de guerillastrijders van GUEVARA verplicht om in maart in plaats van zoals bedoeld was, in juli 1967 met hun operaties te beginnen. Na enkele suksessen, die zij aan het verrassingsmoment te danken hadden, werden zij door de ingezette Boliviaanse troepen steeds meer in het defensief gedrongen.

De vroegtijdige opening van de campagne was echter slechts één van de redenen van de mislukking van GUEVARA's onderneming. Uit zijn buitgemaakt dagboek zou blijken dat hij van de bevolking geen enkele steun ontving. Integendeel, de boeren stonden vijandig tegenover deze door vreemden geleide oproermakers en hielden de regeringstroepen op de hoogte van hun bewegingen. GUEVARA slaagde er niet in iemand te bekeren en moet al gauw - maar toch te laat - hebben beseft dat de campagne tot mislukken was gedoemd.

Het was een diep bewogen CASTRO die op 15 oktober in een sombere rede de dood van GUEVARA en het falen van de Boliviaanse guerilla toegaf. Het offer van GUEVARA zou een lichtend voorbeeld worden voor/^{de}ontelbare revolutionairen die hem in de gewapende strijd in Latijns Amerika zouden volgen totdat de overwinning waaraan CASTRO nog steeds niet scheen te twijfelen, behaald was.

Toch bleek uit CASTRO's houding dat hij beseftte hoe groot de nederlaag was die hij en zijn apostelen van de "gewapende weg" in Bolivia hadden geleden. De Latijns Amerikaanse communistische partijen prezen Ché posthuum, maar onthielden zich met uitzondering van die van de Dominikaanse Republiek en Guatemala van het

zenden van condoléance-telegrammen aan de Cubaanse partij, terwijl de rest van de communistische wereld, inclusief de CPSU, haar leedwezen betuigde. Uiteraard paste het de Latijns Amerikaanse communisten niet om op dit moment leedvermaak te tonen, maar hun officiële droefheid zal niet vrij geweest zijn van een triomfantelijk "zie je wel!"

Dat CASTRO er nu van af zou zien de gewapende revolutie te exporteren, ligt niet in zijn aard. Hij heeft trouwens van begin af aan toegegeven dat er tegenslagen zouden zijn. Het niet mans genoeg zijn deze tegenslagen te incasseren was trouwens een van de dingen die hij de Venezolaanse communisten verweten heeft.

Evenmin zal men uit het oog moeten verliezen dat Latijns Amerika met zijn economische en sociale misstanden een vruchtbare bodem blijft voor insurrectie, al dan niet met steun van buiten.

Toch ziet de toestand er op dit ogenblik voor de mannen van O.L.A.S., die enkele maanden geleden onversaagd de Verenigde Staten, de Latijns Amerikaanse regeringen en de Latijns Amerikaanse communisten de handschoen toewierpen, niet rooskleurig uit.

CASTRO meent dat het spook van Ché de Latijns Amerikaanse regeringen zal blijven achtervolgen. Misschien heeft hij gelijk, maar het zou ook zo kunnen zijn dat CASTRO zelf van dit spook de meeste last zal krijgen.

Latijns Amerikaanse communisten en O.L.A.S.

Het Joegoslavisch nieuwsagentschap, Tanyug, wist te melden dat de communistische partij van Mexico zich heeft aangesloten bij de Latijns Amerikaanse partijen die de wens hebben geuit een regionale conferentie van communistische partijen bijeen te roepen.

De CP Colombia en de CP Venezuela hebben in augustus j.l. in een gezamenlijke verklaring als eersten van de wenselijkheid van een dergelijke vergadering gewag gemaakt (zie M.O.-augustus 1967).

Dat de Latijns Amerikaanse partijen op korte termijn een conferentie bijeen zullen roepen, is echter niet waarschijnlijk. De Venezolanen, wier breuk met Fidel CASTRO volledig is, willen ongetwijfeld een duidelijk stelling nemen van de zusterpartijen tegenover de Cubaanse renegaat forceren. Verschillende andere partijen zouden echter om een tegenovergestelde reden voorstander zijn van een regionale conferentie. Zij zouden er op uit zijn de eenheid in de continentale beweging te herstellen, al zou dit uiteraard moeten gebeuren door de CP Cuba met steun van de CPSU onder druk te zetten. Deze partijen vrezen echter om begrijpelijke redenen dat dit doel niet, of nog niet, middels een dergelijke confrontatie te bereiken is. In de eerste plaats lijkt het onwaarschijnlijk dat de CP Cuba bereid zou zijn aan de conferentie deel te nemen. Alleen al zich op de conferentie te laten vertegenwoordigen zou voor CASTRO een gang naar Canossa betekenen. Bovendien zou hij dan met de Venezolanen aan één tafel moeten zitten, hetgeen in dit stadium ook ondenkbaar is.

Een vergadering zonder de CP Cuba - de enige Latijns Amerikaanse partij die aan de macht is - zou belachelijk zijn, en bovendien juist de verwijdering tussen de Cubanen en de andere communisten onderstrepen. Behalve de Venezolanen voelen geen der Latijns Amerikaanse partijen daar voorlopig iets voor.

Dit neemt niet weg dat de belangrijke communisten leiders in Latijns Amerika in het geschil in principe aan de zijde der Venezolanen staan. Uitspraken van Luis CORVALAN, de secretaris generaal van de CP-Chile, of Ernesto GUIDICI, lid van het centraal comité van de CP-Argentinië alsmede verklaringen van verschillende andere partijen, laten hieraan geen twijfel bestaan.

Zelfs de CP-Uruguay, die in Havanna op de bres heeft gestaan voor de eenheid in de revolutionaire beweging heeft haar kritiek op het uitgangspunt van O.L.A.S. niet onuitgesproken kunnen laten. Rodney ARISMENDI mocht dan nog steeds hebben getracht de meningsverschillen in Havanna te bagatelliseren, hij kreeg van Juan

- 5 -

Antonio TRIMBOLI, de secretaris generaal van de op O.L.A.S. afgestemde Movimiento Revolucionario Oriental (M.R.O.), de wind van voren.

In een rede over de O.L.A.S.-conferentie verklaarde TRIMBOLI, dat hij de Uruguese communisten in Havanna geen enkele keer had horen zeggen, 'wat ze nu thuis te vertellen hebben'.

Hij veroordeelde degenen die de scheldnaam "divisionist" gebruiken op dezelfde wijze waarop rechtse elementen eenieder die met hen van mening verschilt "communist" noemen. TRIMBOLI klapte uit de school toen hij vertelde dat er tijdens de voorbereiding van de O.L.A.S.-conferentie hooglopende ruzie was ontstaan tussen de M.R.O. en "hen die de CP-Venezuela tot de conferentie wilden uitnodigen". Het laat zich gemakkelijk raden wie "hen" waren. Om de schijn te bewaren dat het tussen de leden van de voorhoede van het volk in Uruguay nog altijd koek en ei is, hebben ARISMENDI en de zijnen noch altijd grote zelfbeheersing getoond. Hun lankmoedigheid wordt echter wel zwaar op de proef gesteld.

Anarchisten en O.L.A.S.

De Latijns Amerikaanse communisten mogen dan niet gelukkig zijn met de koers die door Fidel CASTRO wordt gevaren, de continentale anarchisten - die zich sedert de twintiger jaren over weinig hebben kunnen verheugen - hebben eindelijk in de Cubaanse revolutie en O.L.A.S. weer eens iets tastbaars gevonden waarmee zij zich kunnen identificeren. Nog mooier is voor hen, dat de liefde niet van één kant alleen komt. Door de communisten bestreden en en een hoek gedrukt, smaken zij nu het genoeg te mogen deelnemen aan een nieuwe internationale, waarin de marginale figuren in het (overigens zelf marginale) links extremisme de zelfvoldane communisten straffeloos schijnen te kunnen tartten. In de droomwereld van het anarchisme is dit letterlijk in hogere gewesten te mogen verke-

ren.

Mauricio GATTI, lid van het nationaal comité van de Uruguese Anarchistische Federatie, gaf in een vraaggesprek dat uitgebreid door de Prensa Latina werd gerapporteerd, zijn visie over de situatie in de wereld van vandaag. Hij was het op alle punten met e Cubanen eens. Op de Sowjet-Unie kon uiteraard niet gerekend worden in de strijd tegen het imperialisme. De Russen volhardden in hun misvatting dat de nationale bourgeoisie een rol zou kunnen spelen in de revolutionaire transformatie van de Latijns Amerikaanse landen. Dat de Cubaanse nationale bourgeoisie Fidel CASTRO mede in het zadel hielp, scheen GATTI niet te

beseffen, evenmin als CASTRO het zich nu zelf meer schijnt te kunnen herinneren. De "Derde Wereld", aldus GATTI, was het strijdperk en revolutionairen van Latijns Amerika dienden te weten dat zij slechts in hun eigen kracht vertrouwen konden stellen.

Wat GATTI van de Cubaanse revolutie zo mooi vond, was dat deze niet zoals andere was verstand, maar voortging. Hij kon het vooral appreciëren dat Armando HART had gewaarschuwd tegen het gevaar dat zolang de staat niet was geliquideerd, een klasse zou kunnen ontstaan van burgers die zich door hun functies boven het volk zouden kunnen menen te mogen stellen.

Ook de strijd tegen bureaucratie achtte de Uruguese anarchist prijzenswaardig. Opmerkelijk was dat GATTI de naam van CASTRO niet noemde. De niet in de anarchistische kraam te pas komende caudillo-figuur negeerde hij volkomen.

Veel heeft CASTRO aan deze anarchistische steun zeker niet. Integendeel, als de Cubaanse leider nog enige realiteitszin heeft, zal hij het enthousiasme van de anarchisten voor zijn zaak een veeg teken vinden. De communisten zullen van deze uitlatingen wel goede nota nemen, en misschien tot de conclusie komen dat de Cubaanse leider zo niet in eigen land, dan wel voor exportdoeleinden altijd in wezen anarchistisch is geweest, en dat hij daarom zo onhandelbaar is.

VENEZUELACrisis in de Acción Democrática

Afgelopen maand ontbrandde de strijd tussen de "Gonzalistas" en de "Prietistas" in de regeringspartij, Acción Democrática, pas in alle hevigheid. Aanleiding waren ongeregelheden bij de voorverkiezing in Cumaná, waar de aanhangers van PRIETO meenden dat fraude ten gunste van BARRIOS was gepleegd, en de aanhangers van PRIETO zich op schandelijke wijze hadden misdragen.

Een aantal aanhangers van PRIETO werd door het executief comité van de partij (C.E.N.) geschorst, waarna PRIETO weigerde op een bijeengeroepen vergadering van het "Comité Directivo Nacional" (C.D.N.), het op de algemene vergadering na hoogste lichaam van Acción Democrática, te verschijnen. Het C.D.N. vergaderde zonder PRIETO en verving hem als voorzitter van de partij "tijdelijk" door Augusto MALAVÉ VILLALBA. In één moeite door werd ook het echte zwarte schaap, vice-voorzitter PAZ GALARRAGA, uit zijn functie ontheven. PRIETO's weigering om op de vergadering te verschijnen en de daarop volgende beslissing van het C.D.N. vloeiden voort uit het feit dat Gonzalo BARRIOS zowel in het C.E.N. als in het C.D.N. op een grote meerderheid kan rekenen.

Uiteraard accepteerde PRIETO zijn ontheffing niet, zodat de partij aan het eind van de maand twee voorzitters had. Over en weer werden beschuldigingen geuit. De publicatie van een brief, waarin Rómulo BETANCOURT stelling nam tegen PAZ GALARRAGA 'en andere schismatische figuren' sloeg de hoop van velen, dat de ex-president als arbiter zou ^{kunnen} optreden, de bodem in.

BARRIOS bood aan zich terug te trekken uit de "race" als PRIETO hetzelfde zou doen. Als compromis-kandidaten noemde hij Carlos Andres PÉREZ of Reinaldo Leandro MORA. Door PAZ GALARRAGA werd het aanbod van BARRIOS met het sarcastisch predicaat "edelmoedig" van de hand gewezen, daar volgens hem BARRIOS bij een dergelijk compromis niets meer, en PRIETO alles te verliezen had.

Acción Democrática heeft in het verleden al verschillende malen met afvalligen te kampen gehad. Domingo Alberto RANGEL verliet de partijgelederen om de M.I.R. op te richten, en Ramos GIMENEZ scheidde zich af met de A.D.-oposición, waaruit successievelijk de P.R.N. en de P.R.I.N. ontstonden. Nimmer heeft de partij echter een zó serieuze scheuring gekend. Indien men niet in staat blijkt tot een verzoening te komen, zou A.D. uiteenvallen in twee groeperingen die geen van beiden zelfstandig het hoofd zouden kunnen bieden aan de alsdan grootste partij, COPEI. Persoonlijk zou Luis Beltrán PRIETO wellicht de zegepalm kunnen

behalen, maar niet zonder zich daarbij verplichtingen jegens extreem links op de hals te halen. Al eerder werd dezerzijds gewezen op het gevaar van een militaire staatsgreep om PRIETO de weg naar het presidentschap te versperren. Hoewel de beide facties dankzij de stipte neutraliteit van president LEONI nog altijd de regering steunen, en daarmee de indruk vestigen dat een en ander nog steeds gezien moet worden als een familietwist, lijkt de breuk bijna onherstelbaar. Onze naburen hebben weliswaar de reputatie geneigd te zijn met woorden geweld te plegen en daarbij niet altijd au sérieux genomen/te moeten worden, maar het is toch verontrustend dat in de entourage van BARRIOS "entre eux" zogenaamd bij wijze van scherts een goed geënceneerd ongeluk met dodelijke afloop voor PRIETO de meest elegante oplossing van het probleem is genoemd.

CPV vergeleken met de Cubaanse PSP

In een artikel in het linkse weekblad "Marcha", dat in Montevideo verschijnt, vergeleek de journalist, Carlos Maria GUTIERREZ, de houding van de CP-Venezuela met die van de P.S.P., de oude communistische partij van Cuba, aan de vooravond van de overwinning van Fidel CASTRO.

Op 10 december 1958 spoorde de P.S.P. de Cubaanse bourgeoisie aan om "de tirannie te vervangen door een democratische coalitieregering, die in staat zou zijn de vrijheid en de rechten van het volk en de arbeiders te garanderen". Het partijprogramma van de P.S.P. hield niets in "waar de Cubaanse bourgeoisie en de gematigde, progressieve, democratische groeperingen bang voor hoeven te zijn". Volgens de P.S.P. waren de revolutionaire organisaties volkomen in staat "de krachten van de massa op een orderlijke wijze te mobiliseren". Er zouden hier en daar excessen kunnen optreden, maar deze zouden incidenteel en van korte duur zijn. De woede van de massa over jarenlange onderdrukking kon op korte termijn worden "gekanaliseerd".

GUTIERREZ, die de Venezolaanse guerrillaleider, Francisco PRADA, had geïnterviewed, citeerde deze verschillende malen om aan te tonen dat de CP Venezuela evenals de oude P.S.P. insurrectie uit een opportunistisch standpunt benaderde. Geweld was voor haar een politiek wapen, door dreiging waarmee bepaalde rechten konden worden verkregen. PRADA stelde dat de rechten die de CP-Venezuela thans van de regering van LEONI had ontvangen (welke deze waren zei hij niet - red.), gezien moesten worden als een beloning voor goed gedrag. Zij waren ten koste van de guerillastrijders verkregen, geenszins "afgedwongen" en daardoor ook niet onvervreemdbaar. Uit de verklaringen van PRADA blijkt overigens dat de verwijdering tussen partij en guerilla reeds in 1965 ten tijde van de Domini-

- 9 -

kaanse burgerstrijd was opgetreden. De guerillaleiding stelde toen voor Amerikaanse militairen in Venezuela te ontvoeren en te "executeren". Door het politiek bureau van de partij werden deze plannen afgewezen.

GUTIERREZ schrijft het "verraad" van de CP Venezuela toe aan het feit dat de partijleiders stedelingen en bureaucraten zijn, die niet in staat waren zich aan te passen aan de nieuwe eisen, i.e. aan de these van CASTRO/GUEVARA/DEBRAY. Het artikel houdt de - ongetwijfeld onbedoelde - suggestie in dat de stelling van O.L.A.S., een revolutie geleid door guerillastrijders, aan wie de stedelijke organisatie ondergeschikt moet zijn, een theoretische formulering is van CASTRO's teleurstelling in de houding van de CP Venezuela en een trap na aan de Cubaanse oude garde. De suggestie moet onbedoeld zijn, daar zij afbreuk zou doen aan de universaliteit van CASTRO's revolutionaire beginselen. Deze zouden immers moeten gelden, ongeacht de situatie in elk gegeven land.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

P.R.D. blijft verdeeld

De voortdurende verdeeldheid in de gelederen van de P.R.D. blijft het voor deze partij onmogelijk maken een serieuze oppositie tegen de regering van BALAGUER te voeren. De zog. "volksdictatuur"-these van Juan BOSCH heeft in de partij een enorme beroering veroorzaakt. Vernomen werd dat de "gematigden" in de partij doende zijn zich te groeperen rondom een aantal leiders, die reeds min of meer van de partij vervreemd waren. De voorlieden in wat genoemd wordt de beweging "ter redding van de P.R.D." zouden zijn Angel MIOLAN, de Minister van Financiën Antonio MARTINEZ FRANCISCO, de ex-voorzitter van de senaat, Dr. Juan CASASNOVAS GARRIDO, de consul op Aruba, Thelma FRIAS de RODRIGUEZ, bijgestaan door verschillende mindere goden, wier namen al geruime tijd niet meer in de partijgeschriften genoemd worden.

BALAGUER zou "heel positief" staan tegenover deze ontwikkeling in de P.R.D. en hopen, dat zich in de Dominikaanse Republiek een tweepartijenstelsel zou ontwikkelen, waarbij wellicht het Colombiaanse voorbeeld zou kunnen worden gevolgd van een nationale coalitie, waarin de partners om beurten de executieve macht krijgen. In hoeverre de president dit alles oprecht meent, is natuurlijk niet na te gaan, maar dat een verdere afbrokkeling van de P.R.D. hem welkom is, kan zonder meer worden aangenomen.

In P.R.-kringen werd de vrees geuit, dat de linkervleugel van de P.R.D. met de volksdictatuur in haar vaandel extremistischer zal worden en ook weer bereid

zal zijn te trachten haar politiek doel met geweld te bereiken. De president heeft herhaaldelijk laten blijken dat hij in de P.R.D. geen enkel gevaar ziet voor de stabiliteit van zijn regiem en voor de veiligheid van het land. In deze uitspraken zou echter niet alleen een evaluatie van het subversief potentieel van de P.R.D. zitten, maar ook een poging om de neo-Trujillistische entourage waarmee de president behept is af te remmen. BALAGUER zou namelijk nog steeds onder druk staan van verschillende van zijn militaire en civiele "adviseurs" om bij de minste provocatie de P.R.D. kort en klein te slaan.

CUBA

Herdenking oktoberrevolutie

Als indicator voor de spanningsgraad in de verhoudingen tussen Cuba en de Sowjet-Unie kan dienen het niveau waarop CASTRO zich bij de herdenking van de oktober-revolutie in Moskou zou laten vertegenwoordigen.

Aan het ene eind van het spectrum stonden China en Albanië, van welke landen geen delegaties in Moskou verwacht werden, aan het andere eind waren o.m. Joegoslavië en Roemenië en de meeste niet aan de macht zijnde communistische partijen, die hun topleiders naar Moskou zouden sturen. Daartussen vond men de meer subtiele schakeringen in "zwaarte" van de te zenden delegaties. Zo zou Noord Vietnam niet door HO CHI MINH zelf, maar toch nog door een vrij zware delegatie vertegenwoordigd zijn, terwijl Cuba niet meer wist op te brengen dan de minister van volksgezondheid, MACHADO VENTURA, en een aantal ondergeschikte figuren. Dit was een weloverwogen geringschatting van deze voor de Sowjets zo grootse herdenking. Als Fidel zelf niet had willen gaan, dan had hij toch zeker DORTICOS, Raul, of op zijn minst Armando HART kunnen sturen. Zelfs het niet zenden van een delegatie - wat Fidel zich overigens niet kon permitteren - zou minder grievend zijn geweest dan dit bagatelliseren.

Etonnés de se trouver ensemble?

Er zou in Canada een onderzoek worden ingesteld naar vermeende Cubaanse pogingen om het separatisme in Quebec aan te moedigen. De Canadese minister van buitenlandse zaken deelde o.m. aan het parlement mede dat opruiende uitzendingen van radio Havanna zouden zijn beluisterd, maar dat van Cubaanse/^{zijde} was ontkend dat dergelijke uitzendingen hadden plaats gehad.

Een nogal fantastische melding kwam van het parlamentslid, Robert THOMPSON, die

wist te vertellen dat beveiligingsbeambten van het Cubaanse paviljoen op de Expo in de Laurentians nabij Montreal in twee "kampen" guerilla-instructie hadden gegeven.

De geruchten hebben in ieder geval voldoende stof doen opwaaien om de minister van buitenlandse zaken te nopen tot een verklaring in het parlement. Ergens zou het ook wel inconsequent van CASTRO zijn om Canada te vrijwaren van injecties met zijn continentale revolutie.

Hoe het ook zij, Charles de GAULLE zal er rekening mee moeten houden dat hij niet de enige kaper op de Canadese kust behoeft te zijn.

BOLIVIA

Het proces in Camiri

Diep geschokt door de dood van Che GUEVARA smeekte Régis DEBRAY zijn rechters om hem "verantwoordelijk te stellen voor de guerillabeweging in Bolivia" in plaats van hem op onbelangrijke, betwistbare punten te veroordelen. Hiermede wilde de fransman boete doen voor het feit dat hij niet naast GUEVARA stond toen de guerillaleider de dood vond.

Overigens zou uit het buitgemaakte dagboek van GUEVARA zijn gebleken dat de revolutionaire bewogenheid van DEBRAY niet slechts uit woord en geschrift bleek, zoals hij en zijn internationale aanhang hadden betoogd, maar hem ook een man van de daad/^{zou} hebben gemaakt, ware het niet dat GUEVARA zelf hem in de jungle niet op zijn plaats had gevonden. Toch zou DEBRAY nog enige hand- en spandiensten hebben verricht.

Het moge dan zo wezen dat DEBRAY's rechters er so wie so van uit gingen dat Bartje moest hangen, Bartje DEBRAY was zeker niet de blaamloze martelaarsfiguur, die in de Westerse pers werd afgeschilderd als het aller sympathie verdienende slachtoffer van de corrupte Boliviaanse barbaren.

Het is een aanduiding van hoezeer het communistische concept van de gerechtvaardigde bevrijdingsoorlog binnen het raam van de vreedzame coëxistentie in niet-communistische westerse kringen ingang heeft gevonden, dat een verontrustend groot aantal mensen van wie men toch meer begrip had mogen verwachten, een nauwelijks genuanceerd "helden"-beeld heeft gekregen van figuren als Ché

GUEVARA en Régis DEBRAY.

Einde van een guerilla

Eind afgelopen maand werden de troepen die waren ingezet tegen de guerilla-operaties van Che GUEVARA teruggeroepen. Hiermee kwam officieel een einde aan de campagne die ruim zeven maanden heeft geduurd. Van de guerillastrijdmacht zouden nog slechts enkele Cubanen, onder leiding van ene POMBO, over zijn, die met een drietal ongewapende Bolivianen het land doorzwerven. De Bolivianen zouden zich volgens boeren bij wie de groep overnachtte, willen overgeven, maar worden door de Cubanen meegevoerd.

President BARRIENTOS gaf te kennen dat men zich in Bolivia nu het ordeverstorende element der guerilla de kop is ingedrukt, weer kan gaan wijden aan "het oplossen van de werkelijke problemen van het land". Een van de problemen waarmee BARRIENTOS nu geconfronteerd wordt als uitvloeisel van de guerilla, is dat van zich op de borst kloppende hoge officieren, die wellicht geneigd zullen zijn om door te gaan met het "redden" van het land.

GUYANA

Venezuela maakt zich zorgen over Guyana

Vernomen werd dat men zich in Venezolaanse regeringskringen zorgen maakt over de te verwachten politieke ontwikkelingen in het nabuurland Guyana.

Met name is men verontrust over de gevolgen van wat door de Venezolanen het economisch wanbestuur van premier BURNHAM wordt genoemd. Nu dat de conservatieve leider, Peter d'AGUIAR, uit het kabinet is getreden, vreest men dat de economische situatie van het land BURNHAM volledig uit de hand zal lopen.

Hierin ziet men een vergroting van de kans op een overwinning van Cheddi JAGAN bij de volgende verkiezingen en dus de vestiging van een extreem links regiem aan de Oostgrens van Venezuela.

Dat de Venezolaanse aanspraken op een derde deel van het Guyanees grondgebied niet bepaald geschikt zijn om BURNHAM's positie te versterken, wordt in het Venezolaans commentaar op de situatie in Guyana echter niet ter sprake gebracht.

Het uittreden van d'AGUIAR

Hoewel Peter d'AGUIAR zijn ontslag genomen heeft uit BURNHAM's kabinet, heeft hij zijn partij niet uit de regeringscoalitie willen halen. BURNHAM rekent er op dat d'AGUIAR geen keus heeft. De United Force zou samen met de P.P.P. van JAGAN de regering ten val kunnen brengen, maar zou dan van de wal in de sloot geraken. Toch zal BURNHAM van de United Force, waar zij dit ongestraft kan doen, in de komende periode veel tegenwerking kunnen verwachten, hetgeen de toch al precaire stabiliteit in het land niet ten goede zal komen. JAGAN, die op het laatste partijcongres van de P.P.P. erin slaagde de meest gematigde figuren in een hoek te drukken, zou - vertrouwende op de raciale loyaliteit van de meer gematigde Indiërs onder zijn aanhang - bezig zijn te trachten met verscherpte ideologische argumenten de meest militant linkse onder BURNHAM's creoolse aanhang op zijn hand te krijgen. Een verschuiving van het accent van rassenstrijd naar klassenstrijd zou een hergroepering van de politieke krachten in Guyana teweeg kunnen brengen, waarbij het evenwel geenszins zeker is, dat JAGAN aan het langste eind zou trekken. Een van de resultaten van het recente partijcongres van de P.P.P. was de verwijdering die ontstaan is tussen JAGAN en Ashton CHASE, een der weinige creolen die de P.P.P. trouw gebleven zijn na de splitsing, waaruit de P.N.C. van BURNHAM in 1956 ontstond. Met het oog op zijn hoop creolen voor zijn marxistisch programma te kunnen winnen, was JAGAN genoodzaakt CHASE - ondanks het feit dat deze een meer gematigde lijn voorstond - als vice-voorzitter van de partij te handhaven. Hieruit bleek al dat JAGAN raciale overwegingen toch niet buiten beschouwing kon laten.

De wrijving tussen de regeringspartners, U.F. en P.N.C., speelt JAGAN echter in de hand, aangezien hij militante P.N.C.-ers de kans op een progressieve regering kan voorspiegelen, die niet afhankelijk zou zijn van de onwillige steun van conservatieven.

HAITI

Alhoewel de "rust" - als eufemisme voor gelatenheid - na de recente woelingen in Haiti is weergekeerd, blijkt president DUVALIER nog altijd op het ergste voorbereid te zijn.

Enkele onbelangrijke, ongeorganiseerde ordeverstoringen in het Noorden van het land, die klaarblijkelijk het direkte gevolg waren van de daar heersende miserabele levensomstandigheden onder de bevolking, waren voor de president aanleiding om een zuivering te houden onder de gelederen van de veiligheidspolitie ter plaatse.

De commandant van het "vrijwilligerskorps voor Nationale Veiligheid" in het Zuiden, het parlamentslid, Astrel BENJAMIN, liet ter gelegenheid hiervan enkele waarschuwende woorden horen. Teneinde de boeren van Haiti te beschermen zou, aldus BENJAMIN, de president de strengste maatregelen nemen. De commandant wees er op dat het verstandig zou zijn van alle ambtenaren in elke tak van dienst, om "de duidelijke richtlijnen" die door de president waren gegeven, stipt op te volgen. A bon entendeur.....

NEDERLANDSE ANTILLEN

Boycot Cuba-vaarders

Door de verscherpte boycot in Venezuela van schepen die op Cuba varen, kregen de Antillen verschillende schepen te lossen, die vracht bestemd voor Venezuela aldaar niet kwijt konden. De vracht werd naderhand met andere schepen naar Venezolaanse havens overgebracht. Wellicht mede omdat de Venezolaanse havenarbeiders op deze wijze toch aan hun trekken kwamen, bleef de kritiek die men van Venezuela op de Nederlandse Antillen had verwacht uit. Voor de haven van Willemstad betekende een en ander een welkome verhoging van de activiteit.

Maatregelen tegen smokkelhandel

Voor al van Venezolaanse zijde wordt de laatste tijd verhoogde aandacht besteed aan de mogelijkheid dat vanuit de Nederlands Antilliaanse eilanden met kleine schepen smokkelwaar, waaronder wapens, Venezuela wordt binnengebracht. De Venezolaanse kustwacht heeft verschillende schepen aangehouden en doorzocht. Er zijn hierbij scheepjes door patrouillevaartuigen opzettelijk of per ongeluk

aangevaren, zodat ook onder de niet smokkelende kapiteins van fruitbarkjes grote verontrusting heerst. De agressiviteit van de Venezolaanse kustwacht heeft haar genoopt verschillende malen binnen de territoriale wateren van de Nederlandse Antillen observaties te verrichten. Vooralnog zijn geen schepen die onder Nederlandse vlag varen, aangehouden.

A.C.I. - F.T.A.

De onderhandelingen tussen de Aruba Chemical Industries en de F.T.A. hebben afgelopen maand nog steeds niet geleid tot een nieuwe C.A.O. Het laatste aanbod van de maatschappij werd door de arbeiders verworpen. Naar verluidt zou het voorzitter F.L. MADURO spijten dat hij té hoge verwachtingen bij de arbeiders zou hebben gewekt. MADURO ontkende dit, maar de indruk was gewekt dat hij zich gaarne bij het laatste voorstel van de A.C.I. zou hebben neergelegd, aangezien de vakbond niet in staat is een staking te financieren. MADURO verzocht de maatschappij om met hem de regering te verzoeken een landsbemiddelaar te benoemen. De A.C.I.-directie stelde echter dat zij, terwijl zij de benoeming van een bemiddelaar zou aanvaarden, een vrijwillig verzoek daartoe niet wenste te doen. Aangezien de regering zich op het standpunt had gesteld dat er geen geschil bestond en er dus vooralnog van bemiddeling van landswege geen sprake kon zijn, bleef de vakbond weinig anders over dan eieren voor zijn geld te kiezen, of een staking uit te roepen, in de hoop dat de regering als deus ex machina zou spelen.